

TÍÐARGREIN

VEGAMÓTI

Okkara boð: Felagsskapur fram um sjálvsøkni!

Eftir at samgongan hevur sett bæði vælfærdina og pensjónsøkið í vanda, er alneyðugt, at øll vísa ábyrgd og samhaldsfesti. Hesir tankar eru fyrst og fremst upplegg til diskussión, serliga millum partarnar á arbeiðsmarknaðinum og politiska landsslagið.

Grundleggjandi halda vit, at øll eiga rætt til eina virðiliga, samhaldsfasta pensjón, har øll rinda inn og øll fáa pensjón úr somu skipan – óansæð inntøku ella uppsparing.

Skipanin skal vera haldfør og byggja á sosialu kontraktina, so hon bæði gagnar verandi og komandi pensjónistum.

Hon skal vera einföld, so mest fer til pensjón og nærur onki til umsiting.

Hon skal hvørki revsa ella noyða fólk at arbeiða eftir pensjónsaldur, men eggja fólk at vera virkin eftir 67 ára aldur.

Tað skal standa øllum frítt at spara meira upp, um teimum lystir, uttan at samfelagið leggur seg út í tað.

Útbyggja Samhaldsfasta

Okkara tankar byggja á, at vit útbyggja Samhaldsfasta, so hann er almenna pensjón froyinga. Í lötuni er fólkapensjónin partur av figgjarlóg landsins og er umleið 500 mió. kr. Við at leggja um til Samhaldsfasta fólkapensjón, fáa vit eina skipan uttan fyrri figgjarlógina, so til ber at lækka skattin við í minsta lagi tí, sum inngjaldið til samhaldsfasta hækkar. Soleiðis fyrirbyggja vit vanlukkuligu vælfærdar-avleiðingunum av at skatta pensjónir við inngjaldi, tí Samhaldsfasti verður framvegis skattaður við útgjaldi.

Øll rinda og øll fáa

Hækka vit inngjaldið til Samhaldsfasta úr verandi 1,75 upp í 7,5 prosent frá báðum pørtum, kemur ongin at rinda meira enn í dag í skatti og pensjónsuppsparing, kanska heldur minni. Sum áður nevnt lækkar skatturin meira enn inngjaldið til samhaldsfasta hækkar fyrri løntakaran, meðan arbeiðsgevarin kemur at rinda 5,75 meira enn í dag, sum er munandi minni

enn samgongan ætlar við at tvinga 15 prosent í pensjónsuppsparing. Fyri privatar arbeiðsgevarar verður neyðugt at seta skipanina í verk yvir nokkur ár. Á hendan hát ber til at hækka útgjaldið til góðar 12.000 kr. um mánaðin áðrenn skatt, ella áleið 500 kr. meira enn fólkapensjón og Samhaldsfasti geva tilsamans í dag. Øll verða tí tryggjað eitt minimum, men tó virðiligt, livistøðið á ellisárum, høg sum lág.

Haldfør og einföld skipan

Samhaldsfasta fólkapensjónin er ein einföld skipan, har allur peningurin fer til eftirløn og at kalla onki fer til umsiting.

Við at hækka inngjaldið við 5,75 prosentum frá hvørjum parti, og við teimum fólkaframskrivingum, sum vanliga verða brúktar, javnvigar skipanin. Eisini er stóri fyrimumurin í longdini, at samhaldsfasta fólkapensjónin verður skattað við útgjaldi.

Ongin mótrokning

Eisini er tað ein umsitingarligur lætti, at útgjaldið úr Samhaldsføstu fólkapensjónini ikki verður mótroknað í aðrari inntøku - heldur ikki hjá hjúna felaga. Pensjónistar, sum orka og vilja, verða eggjaðir at arbeiða longri, uttan at verða figgjarlaga revsaðir. Framtíðar fólkasamanseting krevur lutfalsliga størri arbeiðsstyrki, sum aftur gevur hægri skattainntøkur og inngjald til samhaldsfasta.

Fer beint í ringrásina

Í lötuni hópa vit eftirlønarpensjónir upp í privatum feløgum, sum eru sárbær móttvegis búskaparkonjunkturum og figgjarkreppum. Ein serfroyrskur trupulleiki er tað, at peningurin verður kanaliseraður beint av landinum til útlendskar íløgur. Hetta er sera óheppið fyrri froyriska búskapin. Í

Samhaldsfasta verður peningurin, sum kemur inn, sendur beint út í umfar aftur, og hevur tað sjálvsagt positiva ávirkan á froyriska búskapin. Meirvirðið, sum verður skapt av virksemini í samfelagnum, kemur tí samfelagnum til góðar her og nú og framyvir.

Frívilg uppsparing

Tey, sum vilja hava hægri pensjón at liva fyrri, eru vælkomn at spara meira upp í øðrum skipanum, eitt nú gjøgnum avtalur sum fakfeløgini hava. Hetta skal tað almenna ikki leggja seg útí, hvørki við frádráttum ella revsandi tiltøkum.

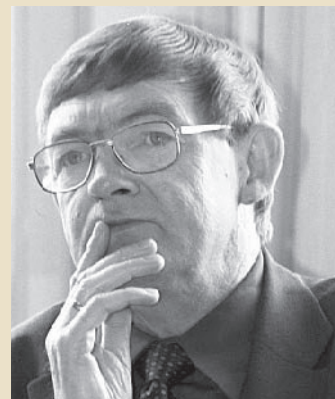
Fáa øll góðar 12.000 kr. úr Samhaldsføstu fólkapensjónini, er ikki vist, at tey mongu, sum longu nú rinda 15-17 prosent í eftirløn, hava hug at halda fram við hesum. Hesi prosent eru vunnin gjøgnum frælsar samráðingar, og verður tað tí upp til feløgini og limir teirra at gera av, hvørt ein partur skal verða lagt um til lønarhækkan. Tað hevði í øllum førum komið væl við hjá mongum, sum heldur vilja rinda húsalán niður og lætta um í gerandisdegnum, tá útreiðslurnar eru høggar meðan børnini eru smá, enn at spara so nógv upp til aldurdómin, sum í lötuni.

Upplegg til kjak

Sum áður nevnt, eru hesir tankar upplegg til framhaldandi orðaskifti. Alneyðugt er, at øll taka saman hendur í stríðnum fyrri samhaldsfesti og vælfærd froya. Við forskatting av pensjónum er óbótaligur skaði framdur, og við at seta í verk privata, tvungna uppsparing, ganga vit burtur frá tí vælfærd og tryggleika, sum eyðkennir skipanina í norðurlondum - og tað má ikki henda.

Partarnir á arbeiðsmarknaðinum mugu, saman við politisku skipanini, finna eina loyns, sum tænar øllum. Ein nýggj pensjónsskipan umfatar allar froyingar langt inn í framtíðina, og tí ber ikki til at trýsta eina loysn niður yvir og uttan um tey, sum skulu umsita og liva við skipanini mong ár fram í tíðina.

Samhaldsfasti í stuttum

Jóannes Eidesgaard og Vilhelm Johannesen

Eins og Fólkapensjónin, var Samhaldsfasti Arbeiðsmarknaðareftirlønargrunnurin, vanliga róptur Samhaldsfasti, eitt risa framlop á vælfærdarleiðini.

Vilhelm Johannesen, táverandi landsstýrismaður í arbeiðsmarknaðarmálum, í samgonguni millum Javnaðarflokkin, Tjóðveldisflokkinn, Sjálvstýrisflokkinn og Kristiliga Fólkaflokkinn frá 1985-1989, var oddamaður hendan Samhaldsfasta. Fyrstu inngjöldini vórðu goldin inn í skipanina í 1992, tá ið Jóannes Eidesgaard var landsstýrismaður í arbeiðsmarknaðarmálum.

Samhaldsfasti, sum er eitt peningaligt iskoyti til fólkapensjónina, í lötuni 2.880 kr. mánaðarlaga, byggir á solidariska prinsippið, har allir løntakarar rinda sama prosentpart av lønini inn, meðan øll fáa somu upphædd út frá 67. ári. Hetta merkir, at hálønt rinda lutfalsliga meira inn enn láglønt, men

øll fáa somu upphædd út aftur.

Skipanin er einföld, so peningurin fer til eftirløn og ikki til umsiting. Av tí sama kostar hon í dag bert 500 tús. kr. árliga í umsiting. Hetta kemst av, at meginparturin av tí, sum verður goldið inn frá øllum løntakarum síðst í hvørjum mánað, verður kanaliserað beint út aftur til pensjónistarnar, sum allir fáa somu upphædd.

Samhaldsfasti er í grellari andsøgn við eitt nú ATP í Danmark, sum ikki ógrundað verður rópt "Alt til pamperne". Her sparir hvør einstakur upp til egin ellisár á egnari konto. Umframt eina øgiliga umsiting, er skipanin eisini ósolidarisk, við tað, at hálønt fáa nógv meira út enn láglønt - so har ræður onki samhaldsfesti, og stættarmunurin fylgir við inn í ellisárin. Tó hava danir nakað hægri fólkapensjón enn vit.